

5-6 червня 2006 р. у Бухаресті відбувся саміт глав держав Чорноморського регіону в рамках форуму "За діалог та партнерство".

У роботі форуму брав участь проректор НТУУ "КПІ" проф. С.Сидоренко.

Кореспондент КП веде розмову з проф. С.Сидоренком.

— Що Ви можете сказати про Чорноморський форум? Хто брав

участь європейської та євроатлантичної інтеграції як головної передумови підвищення ролі Чорноморського регіону на політичній карті Європи.

У рамках Чорноморського форуму відбувся саміт глав держав країн регіону, у якому взяли участь Р.Кочарян — Президент Вірменії, І.Алієв — Президент Азербайджану, М.Саакашвілі — Президент Грузії,

Основні проблеми, про які йшлося на саміті, такі: необхідність розв'язання так званих "заморожених конфліктів" (на території Молдови, Грузії, Азербайджану); проблеми екології; проблеми економічного розвитку, зокрема розвитку транспортної інфраструктури країн Чорноморського регіону (як механічного транспорту — водного та наземного, так і трубоного транспорту) та

— Які завдання перед країнами Чорноморського регіону визначені форумом?

— "Створення об'єднаної Європи — стратегічна мета, що визначає діяльність регіональних ініціатив, створених на основі спільних цінностей та прагнень, — так заявив у Бухаресті Президент України Віктор Ющенко у своєму виступі на форумі. — Спектр викликів, які стоять перед країнами Чорноморського регіону, суттєво розширився. Ми зацікавлені у виробленні цілісної політики, яка сприятиме поступовій інтеграції до ЄС всіх чорноморських держав, які послідовно просуваються до досягнення відповідних критеріїв. Першим пріоритетом регіонального співробітництва є зміцнення стабільності та безпеки. Повноцінний розвиток регіону неможливий без активного розвитку економічного співробітництва. Демократія, безпека і стабільність мають принести регіону інвестиції та новітні технології".

— Які проекти заслуговують на особливу увагу?

— На особливу увагу заслуговують масштабні інфраструктурні проекти, що мають стратегічне значення як для розвитку Чорноморських держав, так і Європи в цілому.

Це, насамперед, реалізація спільних регіональних проектів, у тому числі в енергетичній сфері, охороні довкілля й боротьбі з транснаціональною організованою злочинністю.

Йшлося також про необхідність створення спеціальної інтегрованої фінансової установи, яка почала б забезпечувати реалізацію таких стратегічних проектів в країнах Чорноморського регіону.

Закінчення на 2-й стор. ➔

Чорне море: перетин цивілізацій і сучасний діалог

участь, які питання розглянуто, які рішення прийнято?

— Вперше ідея проведення Чорноморського форуму за діалог та партнерство була оприлюднена румунською стороною у червні-липні 2005 р. Головною його метою є започаткування неформального діалогу на державному та неурядовому рівнях, спрямованого на зміцнення ідентичності Чорноморського регіону і тіснішу регіональну взаємодію для забезпечення демократичного розвитку, стабільності, безпеки та економічного процвітання країн Причорномор'я. Кінцева мета — інтеграція регіону Чорного моря у простір взаємодії суверенних держав з діючими ринковими економічними системами, прозорими та ефективними урядовими структурами.

Також важливим завданням Чорноморського форуму є підтримка міцних зв'язків з євроатлантичною спільнотою з метою подальшого розширення та консолідації зони свободи, безпеки та стабільності в регіоні Чорного моря. Особливий наголос у концепції зроблено на просуванні про-

В.Воронін — Президент Республіки Молдова, В.Ющенко — Президент України, а також І.Калфін — Заступник Прем'єр-міністра та Міністр закордонних справ Болгарії, Б.Аталей — Державний міністр Турції, В.Полідорас — Міністр громадського порядку Республіки Греція. Як спостерігач від Росії був присутній Посол РФ в Румунії О.Толкач.

У роботі форуму взяли участь представники авторитетних міжнародних організацій: ООН, ОБСЄ, ЄС та Ради Європи, НАТО, Міжнародної організації з питань міграції, Пакту стабільності в Південно-Східній Європі, а також представники урядів європейських країн: Королівства Бельгії, Італійської Республіки, Республіки Литви, Федеративної Республіки Німеччини, Республіки Польщі, США.

Справа наліво: директор Європейського центру вищої освіти ЮНЕСКО, Почесний доктор НТУУ "КПІ" Ян Садак; Президент Мережі університетів країн Чорного моря (BSUN) Іон Бостан; проф. НТУУ "КПІ" С.Сидоренко

енергетичної безпеки; необхідність бути готовими до дій терористичних та злочинних організацій, а також за умов природних катаклізмів.

Ці проблеми знайшли віддзеркалення в Спільній Декларації Чорноморського форуму "За діалог та партнерство", яку було прийнято консенсусом.

6 червня в залі засідань Вченої ради відбулося вручення диплома Почесного доктора ВПІ НТУУ "КПІ" професору Хартману Лібертруду. У переповненому залі було багато студентів, професорсько-викла-

дів медіатехнологій і поліграфії" Хартмана Лібертруда — велика честь для ВПІ.

Хартман Лібертруд закінчив університет м. Саарбрюкен. Працював комерційним директором у компанії

коло університетів медіатехнологій і поліграфії", яке було засновано в 1957 році у Швейцарії. Професор Лібертруд читає лекції в університетах Вупперталя та Штудгарта, проводить заняття в рамках підготовки фахівців, організовані Принтпромушн та університетом Гейдельберга, бере участь в організації

внесок у підготовку фахівців вищої кваліфікації для видавничо-поліграфічної галузі та зміцнення зв'язків між вищими навчальними закладами багатьох країн світу.

Після урочистої церемонії вручення шановному гостю диплома Почесного доктора ВПІ, мантиї та медалі, пан Лібертруд виступив з вітальним словом до всіх присутніх. Він висловив вдячність за теплий прийом і захоплення від ближчого знайомства з нашим університетом. Хартман Лібертруд окреслив сучасний стан поліграфічної освіти у світі та зауважив, що ВПІ НТУУ "КПІ" відіграє важливу роль у підготовці високопрофесійних кадрів для цієї галузі. Також він наголосив на необхідності Болонського процесу як запоруки зміцнення й розширення єдиного науково-навчального простору Європи.

Після виступу професора Лібертруда директор ВПІ проф. П.О.Киричок на згадку про цю подію подарував йому офорт із зображенням першого корпусу КПІ.

Вручення диплома Почесного доктора ВПІ НТУУ "КПІ" професору Хартману Лібертруду — важлива подія в житті ВПІ, яка свідчить про зміцнення співпраці між навчальними закладами України та Німеччини в галузі поліграфії та зростання авторитету ВПІ НТУУ "КПІ".

Майя Заховайко

Хартман Лібертруд — Почесний доктор ВПІ

та є головою конференцій, що проводяться "Міжнародним колом університетів медіатехнологій і поліграфії".

За плідну роботу з підготовки фахівців, наукові досягнення та активну міжнародну діяльність професору Лібертруду присвоєні звання Почесного доктора Московського державного університету друку, професора Ташкентського інституту текстильної та легкої промисловості.

Теперішній візит професора Хартмана Лібертруда до Видавничо-поліграфічного інституту НТУУ "КПІ" є логічним продовженням того співробітництва між навчальними закладами, яке останнім часом динамічно розвивається. У рамках цієї співпраці відбувається плідний обмін досвідом між викладачами.

Звання Почесного доктора Видавничо-поліграфічного інституту НТУУ "КПІ" професору Хартману Лібертруду присвоєно за значний

дацький склад інституту та члени вченої ради ВПІ. На урочистості також завітали ректор Української академії друкарства (м. Львів) Б.В.Дурняк та керівник управління міжнародних зв'язків нашого університету проф. Б.А.Циганок. Директор ВПІ проф. П.О.Киричок відкрив засідання вченої ради ВПІ НТУУ "КПІ". Він зауважив, що приймати високого гостя, професора спорідненого вищого навчального закладу — університету міста Вупперталя (Німеччина), голову "Міжнародного кола універси-

з виробництва паперу у Нюрнберзі, директором групи стратегічного розвитку поліграфічної та видавничої діяльності в Ессені. Він є професором медійної економіки, фахівцем з організації бізнесу та фінансів. З 1989 по 1991 рік виконував обов'язки заступника декана факультету дизайну, поліграфії та друку, а з 1995 по 1999 рік був деканом цього факультету. З 1992 року є координатором програми міжуніверситетської співпраці. З 1994 року очолює "Міжнародне

ВІТАЄМО

професора ВПІ Миколу Степановича Зарицького із присудженням йому почесного звання "Відмінник освіти України".

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Почесний доктор ВПІ

1 Чорноморський форум

2

2 Міжнародна співпраця на ФПМ

Гості з Фінляндії в КПІ

Д.Ф.Чернегу удостоєно ордена

3 Наукові читання, присвячені І.М.Чиженку

Вища освіта в США

4 Концерт хорової капели КПІ

Подорож до "Софіївки"

Увага, конкурс!

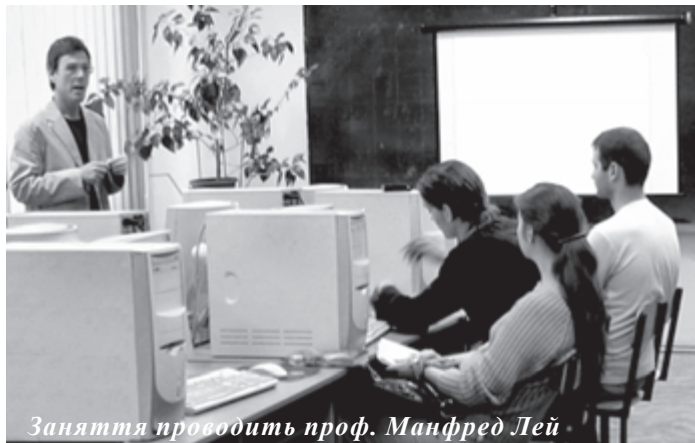

Міжнародна співпраця на ФПМ

Семинар-тренінг "DIGITAL SYSTEMS DESIGN"

Проводити тренінги на актуальні теми у сфері комп'ютерних технологій у співпраці з Технічним інститутом Каринтії (Австрія) стає доброю традицією на факультеті прикладної математики. Уже вдруге проводиться такий захід на базі кафедри спеціалізованих комп'ю-

терних систем ФПМ. Перший семінар відбувся у вересні 2005 року. Його тематика стосувалась розробки систем реального часу. Цього року семінар-тренінг присвячений питанням, пов'язаним з розробкою сучасних цифрових систем з використанням новітніх технологій комп'ютерного моделювання та проектування. Важливим є те, що учасники семінару-тренінгу отримали не тільки теоретичні знання, а також мали можливість використати їх на практиці – заняття проходили в лабораторії кафедри спеціалізованих комп'ютерних систем, яка оснащена сучасною комп'ютерною технікою. Заняття проводив науковий співробітник Технічного інституту Каринтії проф. Манфред Лей. У роботі семінару взяли участь 19 студентів та аспірантів з ФПМ, ФІОТ, ПІСА та ПБФ. До речі, учасники семінару мали нагоду підвищити свій рівень володіння англійською мовою, оскільки всі заняття проходили саме англійською. Робота семінару-тренінгу завершилася тестовим випробуванням, за результатами якого 14 учасників отримали сертифікати міжнародного звання. Семінар-тренінг мав наукову спрямованість, що безперечно має позитивний вплив на розвиток студентської науки.

Заняття проводить проф. Манфред Лей

терних систем ФПМ. Перший семінар відбувся у вересні 2005 року. Його тематика стосувалась розробки систем реального часу. Цього року семінар-тренінг присвячений питанням, пов'язаним з розробкою сучасних цифрових систем з використанням новітніх технологій комп'ютерного моделювання та проектування. Важливим є те, що учасники семінару-тренінгу отримали не тільки теоретичні знання, а також мали можливість використати їх на практиці – заняття проходили в лабораторії кафедри спеціалізованих комп'ютерних систем, яка оснащена сучасною комп'ютерною технікою. Заняття проводив науковий співробітник Технічного інституту Каринтії проф. Манфред Лей. У роботі семінару взяли участь 19 студентів та аспірантів з ФПМ, ФІОТ, ПІСА та ПБФ. До речі, учасники семінару мали нагоду підвищити свій рівень володіння англійською мовою, оскільки всі заняття проходили саме англійською. Робота семінару-тренінгу завершилася тестовим випробуванням, за результатами якого 14 учасників отримали сертифікати міжнародного звання. Семінар-тренінг мав наукову спрямованість, що безперечно має позитивний вплив на розвиток студентської науки.

**Сертифікати ООН
з дистанційного навчання**
У 2005 році у рамках проекту "Передача інформаційних технологій в Україну" Програми Розвитку ООН (ПРООН) в Україні на базі кафедри спеціалізованих комп'ютерних систем ФПМ було створено Центр електронної освіти. Партнером НТУУ "КПІ" у рамках цього проекту є Польсько-японський інсти-

тут інформаційних технологій (м. Варшава, Польща). Предметом діяльності Центру електронної освіти є організація дистанційної форми навчання бакалаврів за напрямом "Комп'ютерні науки" з використанням навчальних матеріалів, наданих Польсько-японським інститутом інформаційних технологій згідно з Проєктом.

Одним з етапів виконання проекту є дистанційне навчання пілоїтної групи студентів, що має на меті напрацювання досвіду проведення дистанційних занять, тестування програмного забезпечення, яке було розроблено фахівцями Польсько-японського навчального закладу, та головне – набуття студентами нових знань. Пілоїтна група розпочала навчання 20 березня. Протягом двох місяців чотирнадцять студентів ФПМ вивчали дистанційний курс "Relational Data Bases" ("Реляційні бази даних") під керівництвом викладача кафедри спеціалізованих комп'ютерних систем ФПМ О.С.Михайлюк. Навчання проводилося англійською мовою. Під час навчання студенти вивчали лекційні матеріали, розв'язували практичні завдання, брали участь в он-лайн та офф-лайн дискусіях та проходили тестування. Студентам було запропоновано взяти участь у восьми тестах.

Підсумкові результати тестування показали достатньо високий рівень засвоєння навчальних матеріалів: лише один студент отримав оцінку "задовільно", решта учасників пілоїтної групи закінчили навчання з оцінками "відмінно" та "добре". За результатами тестування тринадцять студентів отримали від ПРООН сертифікати міжнародного звання, церемонія вручення яких відбулася 6 червня на факультеті прикладної математики.

Є.С.Сулема,
заст. декана ФПМ, к.т.н., доц.

Чорне море: перетин цивілізацій і сучасний діалог

Закінчення.
Початок на 1-й стор.

У рамках Чорноморського форуму були проведені й локальні семінари: "Архітектура співробітництва: формування спільного бачення та плани дій для Чорноморського регіону", "Досконале управління – стратегічні інвестиції в краще спільне майбутнє", "Сталий розвиток – енергія, торгівля, довкілля", "Управління за умов кризових обставин: запобігання, відповідальність, готовність та відновлення".

У рамках форуму було також проведено семінар ректорів "Black Sea Universities Network" (BSUN) – "Мережі університетів Чорного моря", на якому було представлено і доповідь НТУУ "КПІ".

У доповіді НТУУ "КПІ" йшлося про досвід співпраці з технічними університетами країн Чорного моря. Наприклад, із Середньо-Східним технічним університетом Туреччини, з яким підписано Угоду про співробітництво, протоколи про проекти створення мікросупутника та безпілотного літака, Меморандум про співпрацю між технопарками "Київська політехніка" та "Ortatuğu Teknopark A.S." при Середньо-Східному технічному університеті.

НТУУ "КПІ" також співпрацює з технічними університетами Болгарії та Румунії.

У майбутньому ми можемо запропонувати використання досвіду КПІ для розвитку співпраці університетів країн Чорного моря за такими напрямками: впроваджен-

ня рейтингової системи оцінювання університетів, яка зараз розробляється кафедрою ЮНЕСКО при НТУУ "КПІ", використання досвіду роботи Асоціації технічних університетів України та можливостей системи URAN, Українського інституту інформаційних технологій в освіті щодо розвитку системи дистанційної освіти в регіоні; упровадження технологій телемедицини за умов природних катаклізмів та інших кризових обставин.

У семінарі BSUN взяли участь: проф. Д.Мірон – державний секретар Міністерства освіти і науки Румунії; д-р В.Наумеску – державний секретар Міністерства закордонних справ Румунії; акад. І.Бостан – Президент Мережі університетів країн Чорного моря; ректор Технічного університету Молдови; проф. Е.Мамут – директор Мережі університетів країн Чорного моря; д-р С.Конюпов – директор Гарвардської програми (США) безпеки країн Чорноморського регіону.

Думаю, що перед нами відкриваються широкі перспективи розвитку співпраці НТУУ "КПІ" з університетами країн Чорного моря. Отже, попереду нові наукові проекти, студентська мобільність, обміни культурною та історичною спадщиною народів країн Чорноморського регіону – регіону перетину цивілізацій.

Спілкувалася С.Василенко

Гості з Фінляндії в КПІ

14 червня в нашому університеті перебувала

делегатія Фінляндської Республіки у складі пана Карі Комулаїнена – директора департаменту міжнародних зв'язків урядового агентства Фінляндії з фінансування наукових досліджень та інновацій – TEKES, пані Ірмелі Макі – представника технологічного департаменту Міністерства торгівлі та промисловості, пані Рити Лар'я – координатора з міжнародних та юридичних справ Національної ради з патентів та реєстрації Фінляндської Республіки, а також співробітники Державного департаменту інтелектуальної власності МОН України на чолі з заступником голови цього департаменту В.С. Дмитришиним.

Фінляндія вже третій рік займає 1-е місце у світі за індексом сталого розвитку, який визначає стан економічного, екологічного і соціального розвитку кожної країни (Україна за цим показником посідає 88-е місце у світі). Фінляндія посідає також 1-е місце за кількістю охоронених документів на об'єкти інтелектуальної власності на душу населення.

Під час зустрічі представники Фінляндії поділилися досвідом організації фінансування наукових досліджень, патентної системи, функціонування інноваційних структур різних типів (бізнес-інкубаторів, технопарків, технополісів).

Пан Карі Комулаїнен розповів про те, що TEKES займається фінансуванням, у тому числі

й венчурним, наукових досліджень та впровадженням інновацій, надає фінансову підтримку інноваційним проектам більш ніж 2000 технологічних компаній країни. До речі, науковці Фінляндії отримують фінансування з 4 джерел:

- Академія наук Фінляндії, яка підтримує виконання, в основному, фундаментальних досліджень;
- TEKES – фінансує виконання прикладних досліджень;
- інвестиційні й венчурні фонди – підтримують впровадження наукових розробок;
- міжнародні фонди, як правило, Європейського Союзу.

Після презентації Технополісу «Київська політехніка» фінські колеги поділилися своїми враженнями про розвиток інноваційних структур і зробили висновок, що в системі Технополісу «Київська політехніка» є всі елементи, які сприяють одержанню позитивного результату діяльності цього інноваційного середовища.

Представники Фінляндської Республіки подякували за ширий прийом та висловили підтримку подальшого виконання Меморандуму про співробітництво в галузі науки і техніки, який був підписаний між Міністерством освіти і науки України та Міністерством торгівлі та промисловості Фінляндії.

Інф. "КПІ"

Д.Ф.Чернегу удостоєно ордена

Чергове засідання президії Ради навчально-методичного об'єднання (НМО) з освіти в галузі металургії Російської Федерації відбулося на початку червня на базі Санкт-Петербурзького політехнічного університету. До цієї Ради входять ректори металургійних ВНЗ Росії, а також представники машинобудівних інститутів, де є металургійної спеціальності. До складу президії з дня її заснування у 1986 році (а пізніше на правах асоційованого члена) входить завідувач кафедри фізико-хімічних основ технологій металів НТУУ "КПІ", член-кореспондент НАН України проф. Д.Ф. Чернега. За довгі роки викладацької й наукової роботи у Дмитра Федоровича склалися дружні стосунки і плідні зв'язки з фахівцями багатьох російських навчальних закладів та профільних підприємств. Російські колеги шанують українського вченого та наукову школу, яку він представляє, цінують його зусилля з налагодження та підтримання ділових контактів між нашими країнами. "Його досвід викладацької, наукової та адміністративної діяльності дуже цінний при обговоренні найрізноманітніших питань вищої професійної освіти", – зазначає голова Ради НМО, ректор Московського інституту сталі і сплавів (технологічного університету) проф. Ю.С. Карабасов.

При обговоренні основних напрямів і проблем формування нового покоління державних документів, що регламентують підготовку фахівців, проф. Д.Ф. Чернега виступив з інформацією про діяльність НТУУ "КПІ". Він зосередив увагу на структурі університету, інтенсифікації зусиль при переході на дворівневу систему підготовки фахівців, посиленні контролю за успішністю студентів, ректорському контролю залишкових знань, напрацюваннях щодо інтеграції університету в єдиний європейський освітній простір тощо. Щоразу після зустрічей з російськими колегами Д.Ф. Чернега привозить до НТУУ "КПІ", зокрема, важливі методичні розробки вищих навчальних закладів Росії з металургії, використовує їх у своїй роботі та передає до навчально-методичного відділу університету.

З нагоди 75-річчя Московського інституту сталі і сплавів проф. Д.Ф. Чернегу було нагороджено орденом цього інституту "За заслуги в науці про метали". З чим ми його щиро вітаємо та зичимо творчої наснаги, щоб і надалі популяризувати КПІ на теренах СНД й у світі.

Інф. "КПІ"

Зліва направо: ректор Магнітогорської державної гірничо-металургійної академії Б.О.Никифоров, завідувач кафедри фізико-хімічних основ технологій металів НТУУ "КПІ", член-кореспондент НАН України Д.Ф. Чернега, ректор Красноярської державної академії кольорових металів і золота В.В.Кравцов, ректор Московського державного інституту сталі і сплавів (технологічний університет) Ю.С.Карабасов, ректор Санкт-Петербурзького державного технічного університету М.П.Федоров, ректор Уральського державного технічного університету С.С.Набойченко, ректор Сибірської державної гірничо-металургійної академії (м. Новокузнецьк) М.М.Кулагін, ректор Московського державного вечірнього металургійного інституту Г.М.Еланський

Наукові читання, присвячені академіку І.М.Чиженку

24 травня 2006 року в нашому університеті відбулися наукові читання з циклу "Видатні конструктори України", присвячені академіку Івану Мироновичу Чиженку. Організаторами заходу виступили Державний політехнічний музей та кафедра теоретичної електротехніки. В читаннях взяли участь науковці та викладачі нашого університету, Інституту електродинаміки НАН України, а також студенти факультету електроенергетичної та автоматичної (ФЕА).

Іван Миронович Чиженко (1916-2004) – вчений-електротехнік, відомий в нашій країні та за її межами завдяки науковим працям, численним підручникам та внеску в розвиток вентиляційно-перетворювальної техніки. Він розробив теорію компенсаційних перетворювачів і створив наукову школу в цій галузі. Іван Миронович запропонував новий клас перетворювачів, які здатні працювати з високим коефіцієнтом потужності й генерувати до мережі змінного струму реактивну по-

тужність і які знайшли широке застосування в кольоровій металургії, хімічній промисловості та на електрифікованому залізничному транспорті. За їх розробку

тував майже 50 кандидатів і докторів наук.

Усе життя І.М.Чиженка було пов'язане з КПІ. Закінчив КПІ в 1940 р., тут став доктором технічних

та Державної премії УРСР (1982). В КПІ він був завідувачем кафедри теоретичних основ електротехніки (1950-1989), проректором з наукової роботи (1959-1969).

Учасників читань від імені та за дорученням ректорату привітав заступник проректора з наукової роботи проф. Л.Р.Слободян, який підкреслив велике значення для прийдешніх поколінь пам'яті про видатних учених і конструкторів України та, зокрема, академіка Чиженка Івана Мироновича.

Зі спогадами про батька виступив ст.н.с. Інституту електродинаміки НАН України О.І. Чиженко.

У виступах учасників читань було всебічно розкрито значення діяльності І.М. Чиженка для розвитку науки і техніки.

Було заслухано доповіді: "І.М.Чиженко – видатний український учений-електротехнік" (завідувач кафедри теоретичної електротехніки ФЕА, член-кореспондент НАН України А.А. Щерба); "І.М. Чиженко – засновник нового напрямку в перетворювальній електро-

техніці" (проф. В.С.Бойко); "І.М. Чиженко і новий метод розрахунку електронних перетворювачів (метод малого параметра)" (доц. Ю.Ф.Видолоб); "І.М. Чиженко у моєму професійному зростанні" (доц. В.І. Чибеліс).

Особливістю читань було те, що всі, хто виступав на них, були учнями Івана Мироновича, працювали разом з ним. Тому у всіх виступах, незалежно від теми, кожний згадував про вплив Учителя на свою долю, уроки професіоналізму і людяності, отримані від Івана Мироновича.

На завершення читань учасники проглянули документальний фільм, присвячений І.М. Чиженку.

За матеріалами читань готується збірка матеріалів. Незабаром усі бажаючі зможуть ознайомитися з історичними матеріалами про визначеного вченого і педагога І.М.Чиженка.

В.Миколаєнко

Виступає А.А. Щерба

І.М. Чиженко був удостоєний Ленінської премії СРСР. Крім наукових праць, Іван Миронович вів велику педагогічну роботу, підго-

тував майже 50 кандидатів і докторів наук (1963), професором (1965), академіком АН УРСР, заслуженим діячем науки УРСР (1974), лауреатом Ленінської премії СРСР (1962)

У травні 2005 р. на Конференції Міністрів освіти країн Європи в м. Берген (Норвегія), коли Україна підписала Болонську декларацію, приєднавшись до процесу створення Загальноєвропейського простору вищої освіти, Болонський процес в Україні перейшов у практичну площину, що обумовило потребу в адаптації системи освіти до вимог Болонського процесу. У цьому світі цікавим є знайомство з системами освіти країн, які довели свою конкурентоспроможність на світовому ринку. Сполучені Штати Америки є однією з таких країн, університети якої регулярно потрапляють до рейтингу кращих навчальних закладів світу.

Існує багато різних думок про систему американської освіти. Одні називають її кращою у світі й говорять, що освіта в галузі бізнесу (зокрема, освіта маркетолога), отримана в іншій країні, не зрівняється з освітою, отриманою у Штатах. Інші вважають, що американська система освіти сьогодні переживає кризу, та й взагалі її важко назвати системою. Дійсно, 3500 американських університетів і коледжів важко об'єднати в систему з єдиними нормами і правилами, як у багатьох інших країнах. Освіта тут відрізняється високим ступенем децентралізації. Федеральний уряд не має права визначати політику і навчальні програми вузів. Рішення з цих питань приймаються на рівні влади штату або округу.

Але це абсолютно не свідчить про кризу. На мій погляд, розмови про кризу можна віднести хіба що до середньої освіти і до рівня підготовки більшості випускників американських середніх шкіл порівняно з більш фундаментальною підготовкою випускників шкіл в інших країнах, у тому числі й в Україні. Навпевно тому так часто в різних джерелах зустрічається фраза, що "середню освіту краще отримувати в Європі, а вищу освіту – в США".

У США існують вищі навчальні заклади різних типів:

1. Дворічні навчальні заклади (Community або Junior коледжі), які пропонують два типи програм: повністю академічні програми (готують студентів до переходу в чотирирічні навчальні заклади, які дають ступінь бакалавра) та програми з практичною орієнтацією (дають професійну освіту в різних галузях).

2. Коледжі або університети (інколи вживають термін "інститут", коли йдеться про навчальні заклади технічної орієнтації), що надають ступінь бакалавра. Незважаючи на те що терміни "коледж" і "університет" в США часто є синонімами (обидва вони надають диплом про вищу освіту), між ними є різниця. Університет – поняття більш широке. Колись університетом називали навчальний заклад, який мав докторські програми. Сьогодні університетом можна назвати будь-який ВНЗ, що має програми післядипломної освіти. Словом "коледж" називають як самостійний вищий навчальний заклад (з дворічним або чотирирічним терміном навчання), який надає ступінь не вище бакалавра, так і підрозділ (факультет) уні-

верситету, що готує спеціалістів якоїсь певної галузі знань. Часто для такого підрозділу вживають також слово "школа" (наприклад, Бізнес-школа ім. Робінса Університету Річмонда). Хоча слід відмітити, що в США законодавчо не регламентовано, який вуз повинен називатися "університетом", а який – "коледжем".

За типом фінансування виділяють навчальні заклади штату та приватні навчальні заклади. Перші фінансуються в основному з бюджету штату, в якому вони знаходяться. Студенти, що живуть у цьому штаті, як правило, платять за навчання менше ніж студенти з інших штатів та з-за кордону. Приватні навчальні заклади часто є більш дорогими – вони не отримують фінансової підтримки ні від штату, ні з федерального бюджету. Всі студенти приватних університетів платять однаково суму за навчання, незалежно від місця їх постійного проживання. Кількість студентів, що навчаються в приватних вузах, набагато менша ніж тих, що навчаються в навчальних закладах штатів (2 мільйони проти 5 мільйонів). Хоча це зовсім не свідчить про меншу популярність приватних вузів. Навпаки, майже всі найпрестижніші університети США є приватними.

Школа менеджменту ім. Карлсона (Carlson School of Management), університет Мінеаполіс

Просто плата за навчання там дуже висока, і далеко не всі бажаючі можуть собі дозволити навчатися в приватних вузах.

У вищих навчальних закладах США щороку навчаються 550 тис. іноземних студентів, на яких вузи заробляють близько 10,5 млрд дол. Для іноземних студентів особливо привабливими є спеціальності у сфері бізнесу і управління (фінанси, банківська справа, маркетинг), права і комп'ютерних наук.

Оскільки моє стажування в США проходило за напрямом Business Administration із спеціалізацією в галузі маркетингу, хотілося б більш детально зупинитися на відмінностях у викладанні маркетингу в американських та українських вузах.

Що ж робить американські університети настільки привабливими для студентів інших країн? І чи дійсно американська вища освіта у сфері маркетингу краща за нашу?

Звичайно, у США вузи мають чудове технічне оснащення навчальних аудиторій, що не може не стимулю-

вати інтерес до навчання. Американські вузи дають студентам величезну кількість додаткових можливостей, таких як Мовний центр (де студентам допомагають навчатися правильно складати будь-які письмові роботи, робити доповіді, презентації, виступати перед аудиторією) або Центр розвитку кар'єри (де студентам допомагають із працевлаштуванням, дають можливість безпосередньо на території університету пройти інтерв'ю з представниками провідних американських компаній).

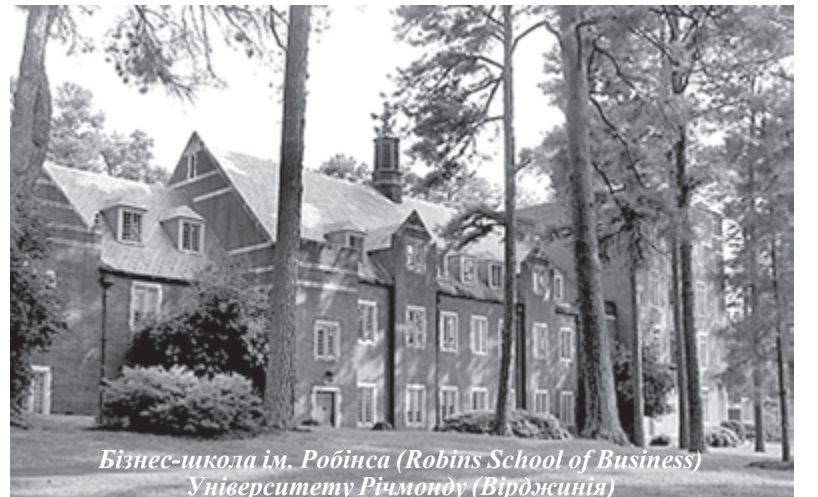
Також не можна не погодитися з тим, що американські методи викладання маркетингу є ефективними. Хоча б тому, що вони виправдовують себе на практиці. І компанії, в яких працюють маркетологи, що закінчили американські вузи, займають провідні позиції в усьому світі. З іншого боку, все ж не варто говорити про безумовну перевагу американської освіти.

На мою думку, однією з переваг американської системи навчання є те, що вона дає можливість більш осмислено підійти до одного з найважливіших рішень у житті – вибору професії, оскільки це рішення студен-

Вільний вибір предметів в американських вузах зумовлює відсутність академічних груп, а також різний рівень підготовки студентів, що записалися на один і той самий курс. Наприклад, частина студентів, що записалися на курс "Міжнародний маркетинг", уже прослухали

водить їх не тільки викладач, але й самі студенти. Як правило, це дуже цікаво, оскільки в кожному класі навчаються студенти з різних країн, і вони можуть розповісти те, про що не написано в жодному підручнику.

Завдання, що одержують американські студенти протягом семестру,

Бізнес-школа ім. Робінса (Robins School of Business) Університету Річмонду (Вірджинія)

Вища освіта в США зблизька

курс "Міжнародний бізнес", "Маркетингові дослідження" та "Інтегровані маркетингові комунікації", а деякі студенти прослухали тільки курс "Основи маркетингу". Тобто, викладачі повинні розробляти свої курси так, щоб, з одного боку, всім було зрозуміло, а з іншого – щоб не було нудно "просунутим" студентам. Повинна сказати, що з цим завданням американські викладачі справляються відмінно. Крім того, майже всі викладачі мають свої web-сторінки з докладною інформацією про себе і про курси, які вони читають.

В американських університетах немає спеціального поділу пар на лекції й практичні заняття. На одному занятті викладач може розповісти тільки теоретичний матеріал, на іншому – після викладення теорії може провести невелику дискусію, на третьому – показати відеоматеріали до теми, на четвертому – студенти самі готують презентацію, на п'ятому – пишуть тест тощо. Абсолютно всі викладачі в бізнес-школі, пояснюючи теоретичний матеріал, використовують PowerPoint-презентації.

З моїх спостережень, американські викладачі не приділяють теорії стільки часу, скільки в наших університетах. В аудиторії теорію викладають досить коротко, тільки основні моменти, інше студенти мають прочитати самі. Повинна зізнатися, що, отримавши освіту маркетолога в Україні (кафедра промислового маркетингу НТУУ "КПІ"), у Штатах я майже нічого нового з теорії маркетингу не довідалася. Зате велику увагу в аудиторії приділяють прикладам, причому на-

містять у собі великий обсяг теоретичного матеріалу, який потрібно прочитати самостійно, невеликі індивідуальні завдання (наприклад, після перегляду відеоматеріалів потрібно викласти свій погляд на розглянуту проблему) і декілька групових проєктів.

Ну і, нарешті, декілька слів про оцінювання знань студентів. Усні іспити в Америці просто не прийняті. Більшість іспитів проходить у вигляді тестів з різними типами питань. Крім того, є обов'язкові домашні завдання, які або здають на парі викладачу, або посилають йому електронною поштою. Тобто, американські студенти навчаються не тільки в період сесії, а й протягом року. Оцінку з курсу виставляють на підставі роботи студента протягом семестру. Складно знайти навчальний курс, заключний бал з якого засновувався б на одному іспиті наприкінці семестру. Кожний викладач на початку семестру роздає всім студентам Syllabus, у якому подані всі вимоги до предмету, завдання, структура курсу, а також – із яких компонентів складається підсумкова оцінка з предмету.

Проаналізувавши деякі аспекти викладання маркетингу в американських вузах, можна дійти висновку, що є деякі відмінності між американськими й українськими університетами, але ці відмінності скоріше відносяться до самої системи освіти США і технічного оснащення аудиторій, а не до методів викладання маркетингу і якості маркетингової освіти в цілому. На мій погляд, у деяких українських вузах можна одержати освіту маркетолога нітрохи не гіршу, ніж у США. Дуже хотілося б, щоб таких вузів у нас в країні було якомога більше!

Тетяна Гавриленко, асистент кафедри промислового маркетингу

Концерт Народної академічної хорової капели НТУУ "КПІ"

26 травня в залі засідань Вченої ради пройшов звітний концерт Народної академічної хорової капели НТУУ "КПІ" (художній керівник – Руслан Бондар, хормейстер Юлія Аксент). Перед слухачами, серед яких було багато ветеранів хорової капели – випускників КПІ, хористи виконували різноманітні за характером твори. Звучала і духовна музика ("Тебе поём" Сергія Рахманінова), і українська пісня ("Стеліся барвінку" Миколи Лисенка), і сучасна ("За нашим столом" Володимира Зубицького), і модерновий твір Віктора Тиможинського, і джазові композиції, і перекладена для хору "Мелодія" Мирослава Скорика. На завершення концерту традиційно прозвучав "Gaudeamus igitur" і "Марш КПІ", який підхопили вдячні ветерани хорової капели.

Після зворушливого завершення виступу художній керівник хорової капели **Руслан Бондар** розповів нашому кореспондентові про досягнення в творчому житті хорової капели:

– Наприкінці листопада в нас вийшов компакт-диск – перший в

історії капели КПІ. Ми дуже довго працювали, було важко. Близько 2 місяців готували репертуар, вивчали твори, записувалися, потім займалися обкладинкою, збирали інформацію і так далі... Довго і складно, але це ми зробили і задоволені результатом своєї праці.

– **В яких концертах та конкурсах довелося брати участь за рік, що минув?**

– Ми брали участь у IV Всеукраїнському конкурсі хорових колективів ім. Лесі Українки, який проводився в Луцьку. Наш колектив був єдиним студентським і

єдиним з Києва. Ми дуже пристойно виступили, відгуки були дуже добрі, але отримали лише диплом учасників. Все-таки важко було змагатися з професійними колективами – а це муніципальні, міські хори. Але завдяки конкурсу отримали цінний досвід

і позитивні емоції. Поїздка скрипила колектив.

– **Чи були ще якісь цікаві проекти?**

– Так. Ми спілкуємось і дружимо з Київським симфонічним хором і оркестром під керівництвом Роджера Макмерріна. Брали участь у різдвяному шоу, яке проходило в Національному оперному театрі.

– **Якісь закордонні поїздки вже були за той час, поки Ви очолюєте колектив?**

– Їздили лише маленьким складом учасників-хористів в Анкару на фестиваль. Там показали своє мистецтво. Але це було давно і хотілося б повезти весь колектив.

– **На літо хорова капела зазавантажена?**

– Ще будемо співати після цього концерту, вивчати нові твори, готуватися до подальших концертів. До речі, маємо сайт <http://capella.iatr.org.ua>, на якому розміщено матеріали і з історії капели, і про сьогоднішній день, з якого можна дізнатися про останні новини з нашого життя.

Ірина Іванова

Як КПІшники в "Софіївку" їздили...

...Хто не бачив "Софіївки", той не має повної уяви про те, як мистецтво впливає на природу. Каміння й вода – ось її багатство... Зайдеши, не вийшов би ввічливо: усе прекрасно... Скрізь видно геній смаку...
І. Долгорукий

20 травня з ініціативи та за фінансової підтримки профкому студентів 300 студентів КПІ відвідали Софіївський парк у м. Умань.

Ранок не провіщав нічого хорошего. Усі "прогнози" уперто кричали про те, що вдень нас очікують, як мінімум, короткочасні дощі... А кому потрібен дощ, коли їдеш на екскурсію в дендропарк?.. Проте у цьому випадку ми ще раз впевнилися, що метеорологи помиляються не з прогнозом, а з датою...

Сонце таки вийшло, проте ентузіазму не стало набагато більше... Просто збори були призначені на 6.30! У СУБОТУ! Уявіть собі обличчя студентів, які, передчуваючи два вихідні попереду, у п'ятницю ввечері гарно посвятували, а в суботу зрання їдуть у далекий край... Так, екскурсоводу нашому довелося довго і, до речі, дуже цікаво розповідати, щоб підняти наш бойовий дух.

Посідали в автобуси і вже майже заснули, але ні! Як виявилося, команди "Спати!" ніхто не давав... Нас поглинув вир історії, який полився з уст екскурсовода. Ця приємна жінка оповідала багато і захопливо. Про кожне містечко і село, яке зустрілося на шляху Київ-Умань, студенти почули історичну довідку. До речі, про більшість культурних пам'яток, які знаходяться на Київщині, в основному довелось чути вперше... В історичному сенсі ми подолали два кордони: Русі і кочовиків, а також Росії та Польщі. І це все за якісь три години! Звідки походять назви містечок, що в них знаходиться, які визначні люди там народилися, легенди створення і оновлення – все це наш екскурсовод змогла донести до нашої невиспаної свідомості. Всю цю інформацію дуже важко викласти двома словами. Проте найцікавіші моменти... У Мар'янівці народився відомий співак "Большого театра" Іван Козловський. У Боярці знаходилась головна лінія оборони під час Великої Вітчизняної війни. З річкою Стугна пов'язана легенда про Кирила Кожум'яку, а з Ксаверівкою – чарівна історія про відданість Переп'ятих своєму чоловіку. І ще багато-багато інших цікавих відомостей...

Найбільше зацікавила Біла Церква. Після розповідей екскурсовода всі почали планувати, як би то з'їздити ще туди, особливо в "Олександрію" (також дуже гарний дендропарк!).

До речі, під час цих історичних екскурсій всі з полегшенням видихнули, що живуть у сьогоднішній і спокійній і їдуть в автобусі, а не скачуть від станції до станції на конях...

І ось, нарешті, Умань. Спочатку склалося враження, що Умань – це вже парк. Настільки милі і красиві пейзажі, що аж дух захопило. Зазначу, на цьому етапі сонний стан студентів було вичерпано і прокинувся неймовірний інтерес...

Незважаючи на ранній час (прибули десь біля десятої), автобусів інших туристів було досить багато. Зайшовши в "Софіївку", всі ахнули. По-перше, від неймовірної краси. По-друге, від надмірної уваги екскурсоводів, які чомусь один поперед одного намагались "захопити" студентів НТУУ "КПІ". І ось почалося... Тепер це був вир не української, а античної історії. Легенди, міфи, боги, письменники, герої давньогрецької та давньоримської міфології поставали один за одним. Це все у гармонії з багатствами природи. Такої кількості й таких розмірів каміння не доводилося бачити ніколи! А тим більше того, що з нього (каміння) можна зробити. Це просто фантастика!

Помітними серед цього всього були захоплені погляди дівчат. Наскільки сильно Станіслав Потоцький мав любити Софію, щоб створити таке диво! Заради неї! Для неї!

Легенда за легендою, скульптура за скульптурою студенти, як зачаровані, ходили парком. Тут протікає невеличка річка Кам'янка і стоять столітні дуби. Ставки, підземна річка, водоспади і водограї, алеї, велетенські гранітні брили, архітектурні споруди ніби доповнюють одне одного. Мармурові статуї грецьких богів та богинь, філософів та поетів створили в Умані свою невеличку Елладу, батьківщину дружини Потоцького.

Кожний куточок парку овіяний міфами та легендами Стародавньої Греції та Риму, пов'язаний з переказами та романтичними історіями про сімейне життя Потоцьких. З будь-якого погляду він прекрасний!

Находилися й нафотогографувалися досхочу! Побачили безліч цікавого! Переконалися, що "Софіївка" – вічний пам'ятник кохання! А емоцій та вражень здобули через край! Дорога назад була спокійною, точніше сонною. Відчувши втому студентів, Морфей (бог сну) заповнив нас у своє царство. Незважаючи на це, всі подумками все ж лишалися у чарівній "Софіївці"...

Дякуємо керівництву профспілкового комітету студентів НТУУ "КПІ" за організацію цікавої екскурсії та чудового відпочинку студентства університету.

Л.Косова, студентка КПІ

Серед плеяди відомих в Україні композиторів, співаків і саксофоністів чільне місце посідає дрогобитчанин Олексій Михайлович Сердюк, творчість якого добре відома студентам і викладачам нашого університету, особливо тим, які побували на лікуванні й відпочинку на Прикарпатті, зокрема в Трускавці.

Олексій Сердюк народився на Харківщині в акторській сім'ї. Після закінчення середньої школи він навчається в музичному училищі, стає професійним музикантом-саксофоністом і одночасно пише музику. Він відбирає для музичного оформлення такі поетичні твори, які б зворушували молоду душу: "На полонину приходив весняний ранок...", "Ніжно цвіте в Карпатах барвіночок хрещатий...", "Йшла дівчина до криниці набирати собі водиці...", "Барвісті сні".

Весеюзна популярність до нього прийшла на диво швидко, насамперед завдяки своєрідній "Чарівній бойківчанці", виконаній і записаній на платівках ансамблем "Самоцвіти". Популярності йому додав і Львівський ВІА "Ватра", де він виступав як інструменталіст, вокаліст і композитор. Слухачам запам'яталися такі Сердюкові пісні, як "Вір в любов", "Не треба осені", "Твій диво-сон", "Трускавецьке танго"...

Олексій Сердюк має багатогранний талант. Він не лише чудовий композитор естрадних пісень, а й талановитий виконавець як своїх творів, так і пісень інших колег-композиторів. Але разом з тим Олексій Сердюк дуже яскравий і своєрідний саксофоніст, а саксофон, як відомо, не імітує жоден синтезатор, не повторює його, і це вносить у виступи своєрідний колорит і мелодику.

Коли слухав Олексія Сердюка як саксофоніста, дивуєшся, який він багатосторонній, яскравий і талановитий, як йому багато дано. Не дивно, що там, де виступає Олексій Сердюк, повно слухачів, особливо молоді.

О.Д.Зубалій, професор кафедри історії

Митець

• КОНКУРС • КОНКУРС •

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення посад доцента (доктор наук, кандидат наук, доцент), старших викладачів (кандидат наук), асистента, які будуть вакантні з 01 вересня 2006 року по інституту, факультетах, кафедрах:

Інститут енергозбереження та енергоменеджменту

Кафедра автоматизації управління електротехнічними комплексами асистентів - 1

Зварювальний факультет

Кафедра відновлення деталей машин доцентів - 1

Факультет лінгвістики

Кафедра теорії, практики та перекладу англійської мови ст. викладачів - 2

Фізико-математичний факультет

Кафедра нарисної геометрії, інженерної та комп'ютерної графіки ст. викладачів - 1

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення.

Адреса: 03056, Київ-56, проспект Перемоги, 37, відділ кадрів, кімната 114.

11 червня 2006 року на 69 році передчасно пішов з життя доктор технічних наук, професор кафедри засобів телекомунікацій Інституту телекомунікаційних систем НТУУ "КПІ" **Владислав Петрович Вінницький**. Колектив інституту висловлює щире співчуття рідним та близьким покійного.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

☎ гол. ред. 241-66-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка
І.І.БАКУН

Комп'ютерний набір
Л.М.КОТОВСЬКА

Коректор
О.А.КІЛХЕВИЧ

Рестраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня АТЗТ«Атопол»,
м. Київ, пр. Московський, 9
Тираж 1500

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.